

Rahapeleillä rahoitettujen toimintojen rahoitusmalli - Vaihtoehtojen arviointia 14.12.2021

HUOM: Tässä muistiossa on hyvin alustavia huomioita mallin vaikutuksista, ei tyhjentäviä lausuntoja.

1. TAVOITTEET

Rahoitusmalliuudistuksen tavoitteena on:

1. *Katkaista Veikkaus Oy:n tulouttaman tuoton ja nykyisten tuotonjakoministeriöiden (OKM, STM, MMM) / arpajaislaissa säädettyjen tuoton käyttötarkoitusten välinen yhteys.*
2. *Turvata rahapelien tuotolla aiemmin rahoitetuille sekä mahdollisille uusille vastaaville käyttötarkoituksille ennustettava, vakaa ja toimijoiden autonomian turvaava riittävä rahoitus.*
3. *Varmistaa ja vahvistaa osaltaan suomalaisen yksinoikeuteen perustuvan rahapelijärjestelmän oikeuttamisperusteiden toteutumista.*
4. *Varmistaa osaltaan rahapelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen tehtävien panostusten riittävyys sekä korostaa näiden panostusten läpinäkyvyyttä ja todennettavuutta.*

2. REUNAEDDOT

Rahoitusmalliuudistusta ohjaavat mallille asetettujen tavoitteiden lisäksi EU-oikeuden rahapeli toiminnan kansalliselle monopolille asettamat reunaehdot. Reunaehdot eivät kuitenkaan ole yksikäsitteisen selkeät, sillä oikeuskäytäntö on vaihdellut. Näistä reunaehdoista on mallissa kiinnitetty erityistä huomiota ehtojen ytimessä oleviin kohtiin, joita ovat:

1. *Rahapelijärjestelmällä ei voida tavoitella taloudellista hyötyä eikä rahapeli toimintaan saa kohdistua minkäänlaista tuottotavoiteasetantaa.*
2. *Rahapeli toiminnan suotuisana sivuvaikutuksena saatavan tuoton käyttämisellä yleishyödyllisiin tarkoituksiin voitaneen paremmin perustella yksinoikeusjärjestelmää.*
3. *Rahapelijärjestelmällä ja rahapeli toiminnalla tulee johdonmukaisella ja järjestelmällisellä tavalla tavoitella rahapelihaittojen ehkäisyä ja vähentämistä, huomioiden myös EU-oikeuden ratkaisukäytännössä tunnustetut rahapelien oikeutusperusteet, kuten jo nykyisessä arpajaislaissa (1 §):*
 - a. arpajaisiin osallistuvien oikeusturvan takaaminen
 - b. väärinkäytösten ja rikosten estäminen
 - c. taloudellisten, sosiaalisten ja terveydellisten haittojen ehkäisy ja vähentäminen

3. RAHAPELIHAITTOJEN EHKÄISY JA VÄHENTÄMINEN

Rahoitusmalliuudistuksessa korostetaan rahapelitoiminnan haittojen ehkäisyä. Tähän liittyen:

1. Nykyisen arpajaislain 52 §:n mukaiset rahapelihaittojen seurantaan, tutkimukseen sekä ehkäisyyn ja hoidon kehittämiseen liittyvät viranomaisten (STM) ja Veikkaus Oy:n väliset suorat kuluerät ja -menettelyt jäävät voimaan.
2. Rahapelihaittojen ehkäisyyn rahoittamista varten rahapelipoliittisen ohjelman valmistelun yhteydessä olisi hyvä tarkastella Veikkauksen tuotoista perustettavan erillisen talousarviomomentin tarpeellisuutta. Momentin tarkoituksena olisi rahapelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen tehtävien panostuksien riittävyyden varmistaminen sekä näiden panostusten läpinäkyvyyden ja todennettavuuden korostaminen.

4. TUOTON KÄSITTELY (TAE TULOPUOLI)

1. *Tuoton käsittely (TAE tulopuoli)*

Veikkaus Oy:n tuotto tuloutetaan yleiskatteellisena valtion tulotilille, josta se siirtyy osaksi yleiskatteellista kehysrahoitusta (pois lukien rahapelihaittojen ehkäisyyn ennen tuloutusta erotettava osuus Arpajaislain 52§ perusteella).

(Täydennetään tuoton käsittelyn osalta Veikkaus Oy:n tuoton tulouttamiseen liittyviä teknisiä yksityiskohtia.)

4. RAHOITUSTASON MÄÄRÄYTYMINEN (JTS/TAE MENOPUOLI)

1. Valtionavustuksen vuosittainen määrärahaso päätetään poliittisella päätöksellä JTS:ssa neljälle tulevalle vuodelle jatkuvuuden ja ennakoitavuuden parantamiseksi?
2. Valtionavustusrahoituksen minimitaso asetetaan Veikkaus Oy:n kulloisenkin arvioidun tuoton tasolle?

5. MENOJEN KÄSITTELY (TAE MENOPUOLI)

Kaikissa mallivaihtoehdoissa valmistelun johtaminen kuuluu kunkin kolmen ministeriön (OKM, STM, MMM) vastuuministerille.

A. SÄÄDÖSPERUSTEINEN MALLI

TAE:ssa kohdennetaan rahoitusta säädöksessä ("jakosuhdelaki") määritettyihin yleishyödyllisiin yhteiskunnallisiin käyttötarkoituksiin. Jakosuhdelaki sisältöltään vastaava kuin arpajaislain neljäs luku.

Säädösperusteissa vaihtoehdossa uusi "jakosuhdelaki" määrittää:

- Ministeriökohtaiset määrärahojen prosentuaaliset jakosuhteet (OKM 53 %, STM 43 % ja MMM 4 %)
- Ministeriökohtaiset yleishyödylliset käyttötarkoitukset
- Yksilöitävät käyttötarkoitukset kullekin ministeriölle

a. Vaikutukset avustuksensaajiin:

JTS:ssa neljälle vuodelle määritetty määrärahataso mahdollistaa valtionavustusrahoituksen ennakoitavuuden. Säädöspohjaisesti määritettävät yleiset ja yksilöitävät käyttötarkoitukset sekä jakosuhteet mahdollistavat jatkuvuuden ja ennakoitavuuden. Budjettiteknisesti kaikki avustukset olisivat valtion suorina menoja.

Avustuksensaajan näkökulmasta keskeistä on se, että rahoituksen kokonaistaso on riittävä ja rahoituksen jatkuvuuteen liittyvä epävarmuus on mahdollisimman vähäistä. Keskeistä on vakaus, ennustettavuus ja riittävä rahoituksen taso. Lailla säätäminen on vahvempi instrumentti ja siihen tehtävät muutokset ovat läpinäkyviä eduskuntaprosesseja kuin päätösperusteisuus.

Lakitasolla käyttötarkoitusten määrittely esimerkiksi voimassa olevan arpajaislain säännösten mukaisella tarkkuustasolla on riittävä ja tarkemmat säännökset (esimerkiksi yksilöitävät käyttötarkoitukset) voidaan antaa tarvittaessa valtioneuvoston asetuksilla. Lakitasoinen käyttötarkoitusten määrittely tuo läpinäkyvyyttä järjestelmään. Jakosuhteista ja käyttötarkoituksista säätäminen lain tasolla tuo ennakoitavuutta rahoitukseen.

Avustuksensaajille JTS:n sisältämä euromäärä antaa ennakoitavuutta eri osapuolille mutta viime kädessä lopullinen euromäärä on kuitenkin aina riippuvainen eduskunnan vuosittaisesta budjettipäätöksestä.

Lainsäädännön haasteena tulisi olemaan se, kuinka tämä ns. lakisääteinen uusi valtion rahoitus eroaisi tai suhteutuisi muihin talousarvion kautta toteutettaviin valtionavustuksiin. Talousarviossa on olemassa jo tälläkin hetkellä myös useita muita "yleishyödyllisiä" rahoituskohteita, joiden rahoitus ei tällä hetkellä tule voittovaroista.

Commented [PR(1)]: korvaa edunsaaja=avustuksensaaja

tuontajako ministeriö = valtionavustusministeriö

Commented [PR(2)]: yhdistä

b. Vaikutukset valtionavustusministeriöihin

JTS:ssa neljälle vuodelle määritetty määrärahataso mahdollistaa valtionavustusrahoituksen ennakoitavuuden ja pidemmän aikavälin suunnittelun. Säädöspohjaisesti määritettävät yleiset ja yksilöivät käyttötarkoitukset mahdollistavat jatkuvuuden ja ennakoitavuuden

Valtionapuviranomaisen näkökulmasta on keskeistä rahoituksen kohdentamisen kannalta se, että avustusmäärärahan taso olisi ennakoitavaa. Edunsaajien käyttötarkoitusten määrittely laissa haasteellista, koska samoja käyttötarkoituksia on myös yleiskatteellisella puolella.

c. Vaikutukset talouden ja toiminnan suunnitteluun

Veikkaus Oy:n toimesta tuloutettavien tuottojen aleneva kehitysnäkymä voi luoda rahoitusmallista riippumatta haasteita valtionavustustoiminnan rahoitustasolle.

Jatkuvat rahoitustason kompensaatit voivat aiheuttaa epävarmuutta kehysrahoituksen tasonäkymälle, joka heikentyessään aiheuttaa säästöpainetta nykyisille määrärahamomenteille.

Talouden ja toiminnan suunnittelun kannalta on keskeistä, että tulevien vuosien avustusmäärän taso olisi ennakoitavissa.

Jos kehyspäättösten mukaisissa rahoitustasoissa pysytään, ennakoitavuus säilyy. Veikkaus Oy:n aleneva tuottokehitys alentaa avustuksina jaettavaa euromäärää ja tällä on avustusten saajien toiminnan ja talouden suunnitteluun vaikutusta. Jos kehyspäättösten mukaisissa rahoitustasoissa pysytään, ennakoitavuus säilyy.

d. Vaikutukset arpajaislakiin ja muuhun lainsäädäntöön (ristiinkytkenät)

Säädöspohjainen malli edellyttäisi suuria muutoksia arpajaislain 4 lukuun koskien mm. tuoton käyttötarkoitusten määrittelyä, joka poistuisi arpajaislaista. Käyttötarkoituksista säädettäisiin jakosuhdelaisissa. Lisäksi arpajaislakiin nyt sisältyvät valtionavustusmenettelyyn liittyvät säännökset tulisi mahdollisesti ainakin joiltakin osin sisällyttää jakosuhdelakiin tai muuhun lainsäädäntöön.

Mallista riippumatta Veikkaus Oy:n tuoton ottamista talousarvioon ja tuoton tilittämismenettelyä koskevat arpajaislain säännökset tulee muuttaa. Arpajaislakiin liittyy tiettyjä erityissäännöksiä, joiden säilyttäminen on valittavasta mallista riippumatta arvioitu tärkeiksi.

Jos päädytään säätämään sektorikohtaisista jako-osuuksista lailla, sillä on luonnollisesti vaikutus muuhun jo olemassa olevaan lainsäädäntöön ja lainsäädäntötarpeisiin.

Arpajaislain muutosten valmistelun kannalta olennaista on tietoa siitä, miten jatkossa arpajaislaissa nyt säädettävien seikkojen (käyttötarkoitukset, valtionavustuslaista poikkeavat säännökset, valtionavustusmenettelyt, STEA:n tehtävät ja sen kustannusten korvaaminen, sote-järjestöjen avustusasioiden neuvottelukunta) osalta tulitisiin toimimaan – esimerkiksi, säädettäisiinkö niistä joiltakin osin muussa lainsäädännössä (todennäköisesti ainakin STEA:n tehtävistä tulisi säätää ja myös neuvottelukunnasta, jos sellainen säilyisi). Nämä seikat tulee arpajaislain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä kuvata ja muutosten vaikutukset arvioida.

Joka tapauksessa arpajaislaissa tulisi edelleen säätää Veikkaus Oy:n tuoton ottamisesta (yleiskatteellisena) valtion talousarvioon ja tuoton tilittämisestä valtiolle.

EU-oikeuden näkökulmasta ei myöskään hyvin alustavan arvion mukaan välttämättä olisi merkitystä sillä, olisiko kyse säädösperusteisesta vai päätöspohjaisesta mallista, jos kummassakin yhteys rahapeli tuoton ja käyttötarkoitusten välillä katkaistaisiin. Uudistuksen EU-oikeudellista arviointia on kuitenkin välttämätöntä jatkaa.

e. Vaikutukset eduskunnan budjettivaltaan

Säädösperusteisen mallin toimeenpano edellyttää arpajaislain 4 luvussa olevien säädösten päivittämistä uuteen ”jakosuhdelakiin”.

~~Voitaneen olettaa, että eduskunnan hyväksyessä uuden ”jakolain” se hyväksyy samalla ”jakolain” mukaiset menettelyt, joiden ei katsota heikentävän eduskunnan budjettivaltaa.~~

Eduskunnan budjettivallan osalta voi todeta, että eduskunta päättäisi jatkossakin vuosittaisen talousarviokäsittelyn yhteydessä eri tarkoituksiin osoitettavien määrärahojen tason, suuruuden sekä käyttötarkoituksen.

Mikäli säädösperusteinen malli sisältää yhden ison momentin, sen käytön lainsäädäntöpohja pitää selvittää, ja se poikkeaa aiemmasta käytännössä. **Tämä myös kytkisi kolmen eri hallinnonalan toimijat edelleen yhteen toisiinsa historiallisista syistä.**

Commented [PR(3)]: tähän vai ylemmäs

B. PÄÄTÖSPERUSTEINEN MALLI

Hallituksen kehyspääöksessä (JTS) kohdennetaan **poliittisella päätöksellä** rahoitusta kolmelle ministeriölle (OKM, STM, MMM) kohdennettavaksi määritettyihin yleishyödyllisiin yhteiskunnallisiin käyttötarkoituksiin.

Päätöspäätöksessä olisi perusteltua asettaa kansalaisjärjestöille myönnettävän rahoituksen seurantaan **parlamentaarinen neuvosto, joka voi esittää vuosittain ennakolta lausuntoja kansalaisjärjestöille suunnatusta rahoituksen tasosta ohjaavassa roolissa. Parlamentaarinen neuvosto ei puuttuisi toimijatasoon.**

Päätöspäätöksessä vaihtoehdossa pääluokan/-luokkien momentin/momenttien päätösoasassa määritetään:

- Ministeriökohtaiset määrärahat
- Ministeriökohtaiset yleishyödylliset käyttötarkoitukset
- Yksilöitävät käyttötarkoitukset kullekin ministeriölle

a. Vaikutukset avustuksensaajiin:

Hallituksen kehyspääöksessä kolmelle ministeriölle kohdennettavan rahoituksen taso voi vaihdella yleensäkin sekä myös kolmen ministeriön kesken vuosittain. Avustuksensaajien näkökulmasta hallituksen päätöksellä tehtävät muutokset rahoituksen kohdentamisessa voivat vähentää kolmen ministeriön sekä avustuksensaajien osalta rahoitukseen liittyvää ennakoitavuutta. Mahdolliset käyttötarkoituksia koskevat päätöspäätökselliset muutokset olisivat mahdollinen rahoituksen ennakoitavuuden riski avustustensaajille.

Avustustensaajien toiminnan ja talouden suunnittelu tulee haastavammaksi mahdollisten rahoitusta koskevien epävarmuuksien takia. Priorisointi edunsaajien rahoituksen sisällä voisi olla jossain määrin aikaisempaa joustavampaa.

Edunsaajien kannalta oleellista on rahoituksen riittävyys ja sen pitkäjänteinen turvaaminen. JTS-päätösprosessi mahdollistaisi pitkäjänteisen suunnittelun ja vakauden eikä riskiä rahoitustason laskulle yksittäisen edunsaajaryhmän osalta pidä nähdä merkittävämpänä kuin säädöspäätöksessä mallissa. **Mallin ennakoitavuus nojaa JTS-prosessiin.**

Hallituksen kehyspääötösmuutokset rahoitustasoon vähentävät avustustensaajien toiminnan ja talouden ennakoitavuutta. Jos hallitus tekee muutospäätöksiä avustusrahoitusten käyttötarkoituksiin aiheuttaa se myös epävarmuutta ja työllistää avustustensaajien toiminnan ja talouden suunnittelua.

Rahoituksen tasosta päätettäisiin tässäkin mallissa JTS:n yhteydessä. Se takaa edunsaajille aina sellaista ennakoitavuutta, jota hallitus haluaa ohjelmallaan osoittaa.

STM:n ja MMM:n sektorille rakennettaisiin saman tyyppinen käyttötarkoituksen määrittävä puitelainsäädäntö kuin OKM:n sektorilla.

Commented [PR(4): Kalvoihin kirjaus kansalaisjärjestöjen rahoituksen kehittämistä seuraamaan tulisi parlamentaarinen toimielin, loput tehtävänannosta pe + jatkovalmisteluissa.

Commented [PR(5): vain osittain totta, joka vuosi päätetään budjetin yhteydessä – korjaa myös ylemmäs jos väärin

b. Vaikutukset valtionavustusministeriöihin

Mahdolliset kolmen ministeriön välillä tehtävät rahoitustasomuutokset voivat vähentää kolmen ministeriön osalta rahoitukseen liittyvää ennakoitavuutta ja suunniteltavuutta. Rahoitustason muuttuessa voivat ministeriöt joutua tekemään muutoksia myös eri käyttötarkoitusten rahoitustasoa koskevilla alokoituspäätöksissä.

Muutoksen jälkeen kunkin valtionapuministeriön rahoitukseen liittyvät päätökset ja toiminnot ovat itsenäisiä ja toisistaan riippumattomia.

Päätösperusteisuus saattaisi valtionapuviranomaisen tasolla tarkoittaa sitä, että tämä malli voisi olla jonkin verran alttiimpi poliittisille suhdanteille kuin säädosperusteinen malli. Ennakoitavuutta on mahdollista lisätä JTS-päätöksin esim.

hallituskausikohtaisesti. Kokonaisuutena arvioiden mallien a ja b välillä ei kuitenkaan luultavasti olisi ministeriön näkökulmasta suuria eroja lopputuloksen kannalta.

Erityisesti mikäli käyttötarkoitukset on suojattu puitelainsäädännöllä. Lisäksi ennakoitavuutta voidaan lisätä parlamentaarisella yhteisymmärryksellä.

Jos hallitus linjaa rahoituksen tasosta JTS:ssä tuleville vuosille, rahoituksen tason ennakoimattomuus ei lisääntynyt tässä mallissa lakisääteistä mallia enempää. Rahoituksen allokointi hallituksen haluamalla tavalla olisi tässä mallissa ymmärtääkseni joustavampaa.

Mikäli hallitukset pitävät kiinni parlamentaarisesta yhteisymmärryksestä, ennakoitavuus ei ole toista mallia heikompi. Avustusmäärärahojen lisääminen tai leikkaaminen ei vaadi lainsäädäntötoimia Eduskunnalta.

Nuorisoneuvoston ja liikuntaneuvoston lisäksi olisiko parlamentaarinen ryhmä katsomassa järjestöjen rahoituksen perään? Menisikö olemassaolevien neuvostojen yli vai keskittyisikö vain kansalaisjärjestöihin?

Perustetaan valtionavustuslainsäädännön yhteyteen parlamentaarinen neuvosto seuraamaan rahoituksen tasoa sektorikohtaisten neuvostojen lisäksi. Ryhmä voisi seurata kaikkea valtionavustuksia/vain kansalaisjärjestöjen avustuksia / jotain siltä väliltä – valtionavustuksia jaetaan myös TEM:issä jne yhteensä 3 milj. joista nykyisiä veikkauksen edunsaajia noin 1 milj. Olisiko ohjausryhmä vai seurantaryhmä? Jälkikäteisarviointi ei toisi ajateltua turvaa – ennako keskustelu ohjaisi.

Kalvoin muotoilu tästä. Tavoite lisätä järjestöautonomian suojaa

c. Vaikutukset talouden ja toiminnan suunnitteluun

Jos hallitus arvioi ja muuttaa vuosittain JTS päätöstä ei ministeriö voi täydellä varmuudella perustaa suunnitteluaan JTS:n nelivuotiseen kehyspäätökseen, mikä tulisi sitten toimeenpantavaksi vuosittaisessa talousarvionmenettelyssä. Vuosittaiset kehysmuutokset aiheuttavat epävarmuutta talouden suunnittelussa mahdollisten säästöjen tai uudelleenkehittämissä.

Commented [PR(6): ylhäälle: momentin koon pienentäminen ei vaadi lainsäädäntöä, mutta yksittäisen sektorin leikkaaminen vaatii muutoksen jakosuhtelakiin. Indeksien muuttaminen vaatisi myös budjettilain.

Commented [PR(7): Parlamentaarisen ryhmän tehtävä on turvata rahoituksen tasoa parlamentaarisesti – jyrkein turva. Sektorineuvostot käytäntöjä varten ja muita omia tehtäviä varten. Rahanjako ministeriöissä.

~~Lähtökohtaisesti ministeriöt voivat luottaa JTS-prosessiin mutta ministeriökohtaisesti budjettitaso voi muuttua vuosittain.~~

Commented [PR(8)]: sama epävarmuus koskee säädösperustaa jos koko momentin määrää muutetaan.

Menettelyllisesti talouden ja toiminnan suunnittelussa ei oleellista eroa säädösperusteisen (jakosuhdelain) mukaiseen menettelyyn. JTS-päätökset tehdään aina momenttikohtaisesti. Rahapeliteuoton ja määrärahan tason katkaiseminen toimisi tässä mallissa puhdasoppisimmin. Keskeistä on käytettävissä olevan määrärahan taso.

~~Kiveen hakattua varmuutta ei ole, ennen kuin eduskunta on päättänyt vuotuisesta talousarviosta ja siihen mahdollisesti kytkötyistä lakimuutoksista. Sama argumentti koskee sekä säädösperusteista mallia että päätösperusteista mallia.~~

Budjettimomenttien käyttötarkoitus korostuu

f. Vaikutukset arpajaislakiin ja muuhun lainsäädäntöön (ristiinkytkennät)

Päätösperusteinen malli tarkoittaisi käytännössä lähes puhdasta yleiskatteellista mallia, jossa ei olisi mitään säädösperusteisia määrärahan jakosuhteita, yleisiä eikä yksilöityjä käyttötarkoituserityksiä. Tässä mallissa ei enää olisi pääosin tarvetta arpajaislain rahapeliteuottoa koskeville 4 luvun sääöksille. Veikkaus Oy:n tuoton ottamista talousarvioon ja tuoton tilittämistä koskevat säännökset tulee päivittää arpajaislakiin.

Arpajaislakiin liittyy tiettyjä erityissäännöksiä, joiden säilyttäminen on valittavasta mallista riippumatta arvioitu tärkeiksi. Arpajaislakiin sisältyy myös esimerkiksi valtionavustuslain säännöksistä poikkeavia erityissäännöksiä, joista on välttämätöntä säätää myös jatkossa lain tasolla. Kyseisiä poikkeuksia ei voida sisällyttää esimerkiksi valtionavustuslakiin. Tämäkin malli edellyttää mittavaa lainsäädännön valmistelutyötä, minkä sisältöä ja laajuutta ei ole tämänhetkisten tietojen valossa mahdollista arvioida.

Alustavan arvion mukaan rahapelijärjestelmän ja arpajaislain muutosten valmistelun näkökulmasta ei ole niinkään merkityksellistä se, toteutettaisiinko kokonaisuudistus tältä osin säädösperusteisesti vai päätöspohjaisesti, jos yhteys Veikkaus Oy:n tuoton ja arpajaislaissa säädettyjen käyttötarkoitusten välillä on tarkoitus kummassakin mallissa katkaista.

Arpajaislain muutosten valmistelun kannalta olennaista on tieto siitä, miten jatkossa arpajaislaissa nyt säädettyjen seikkojen (käyttötarkoitukset, valtionavustuslaista poikkeavat säännökset, valtionavustusmenettelyt, STEA:n tehtävät ja sen kustannusten korvaaminen, soite-järjestöjen avustusasioiden neuvottelukunta) osalta tulitisiin toimimaan. Nämä seikat tulee arpajaislain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä kuvata ja muutosten vaikutukset arvioida. **Nykyistä STEA:a koskeva sääntely siirrettäisiin osaksi STM:n uutta puitelakiin. Jatkossa STEA:n rahoitus kustannetaan kokonaisuudessaan valtion menona, ei vähennä avustusten**

saajien määrärahaa (Nyt puolet Veikkaukselta). Muutos tehdään teknisenä muutoksena.

Täysin puhtaaseen päätöspohjaiseen malliin ei liene mahdollista siirtyä, sillä eräistä arpajaislaissa nyt säädettyistä asioista tulisi todennäköisesti jatkossakin säätää lain tasolla. Esimerkiksi, jos on tarkoitus, että STEA:n toiminta jatkuu, tulisi sen tehtävistä säätää. Nyt STEA:sta ja sen tehtävistä säädetään arpajaislain 20 §:ssä (ja tarkemmin ko. pykälän nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella). Lisäksi tulisi selvittää, miten STEA:n kustannukset jatkossa katettaisiin. Tällä hetkellä Veikkaus Oy:llä on velvollisuus korvata puolet STEA:n kustannuksista ja puolet katetaan STM:n jakosuudesta. Lisäksi, jos on tarkoitus, että sote-järjestöjen avustusasioiden neuvottelukunta jatkaa, niin siitäkin tulisi todennäköisesti säätää.

Commented [PR(9): Molempiin kohtiin esille: STEA:n rahoitus: ei ole syytä miksi Veikkaus rahoittaisi puolet. STEA:n kustannukset korvataan budjettivaroista normaalisti kokonaan. STEA:n kustannusten kasvu ei olisi avustuksensaajilta pois

Joka tapauksessa arpajaislaissa tulisi edelleen säätää Veikkaus Oy:n tuoton ottamisesta (yleiskatteellisena) valtion talousarvioon ja tuoton tilittämisestä valtiolle.

Commented [PR(10): tuottopuolelle

EU-oikeuden näkökulmasta ei myöskään hyvin alustavan arvion mukaan välttämättä olisi merkitystä sillä, olisiko kyse säädosperusteisesta vai päätöspohjaisesta mallista, jos kummassakin yhteys rahapeli tuoton ja käyttötarkoitusten välillä katkaistaisiin. Uudistuksen EU-oikeudellista arviointia on kuitenkin välttämätöntä jatkaa.

Commented [PR(11): tässä turha, ehkä ylemmäs

9. Vaikutukset eduskunnan budjettivaltaan

Päätöspohjaisella mallilla ei vaikutuksia eduskunnan budjettivaltaan, joka on ehdoton. Päätöspohjainen malli korostaisi eduskunnan budjettivaltaa.

Eduskunta päättää vuosittaisen talousarviokäsittelyn yhteydessä eri tarkoituksiin osoitettavien määrärahojen tason ja suuruuden sekä käyttötarkoituksen.

Eduskunta päättäisi talousarvion momenttien päätösosien avulla siitä, mihin tarkoituksiin valtion rahoitusta halutaan kohdentaa.

6. VALTIONAVUSTUSTOIMINNAN OPERATIIVINEN TOIMEENPANO

Kaikissa malleissa:

1. Nykyiset valtionavustusministeriöt toimeenpanevat valtionavustukset pääpiirteissään nykymallin mukaisesti, uusin määritetyin rahoitusperustein. Tältä osin on kuitenkin selvitettävä, onko jatkossa tarpeen säätää arpajaislakiin tällä hetkellä sisältyvistä valtionavustusmenettelyyn liittyvistä seikoista.
2. Toimintaa ohjaa myös valtionavustuslaki
3. Rahapeli toiminnan rahoitusmallin kokonaisuudistuksen rinnalla on käynnissä koko valtionavustustoimintaa kehittävä digitalisointihanke, joka tuo valtionavustusministeriöiden käyttöön yhtenäisempiä työkaluja ja nykyistä parempaa läpinäkyvyyttä niin avustusten

hakemiseen kuin avustusten seuranta- ja valvontamahdollisuuksiin.

7. MUUT LIITÄNNÄISET HANKKEET TAI ASIAKOKONAISUUDET

1. Järjestöjen oma varainhankinta?

Tiekarttaan ehdotuskirjaus selvityksestä järjestöjen omien varainhoitomallien kehittämiseksi

2. Järjestöjen autonomia?

Konsultaatio VM:n valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisaatiohankkeen kanssa

3. Avustuskeskus?

Tiekarttaan ehdotuskirjaus selvityksestä yhteisen avustuskeskuksen perustamisen hyödyistä ja haitoista sekä toimintaedellytyksistä

4. Rahanpesun valvonta ja ehkäisy?

<Konsultaatio VM:n ja SM:n kanssa tarpeesta huomioida tässä hankkeessa.>

Kalvot:

Vielä yksinkertaisemmat kuvat. Tulo ja meno budjetissa, veikkaus vasemmalla, avustuksensaajat oikealla ja eri vaiheita ja malleja koskevat lait ja JTS-prosessi.

Säädöspäätösuuteen indexi? parlamentaarinen ryhmä päätösmalliin?

Rahapelihaitat kuvaan?